

มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชา

Course Specification

รหัสวิชา 0107301

ชื่อวิชาภาษาไทย ปรัชญาและระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์
(ชื่อวิชาภาษาอังกฤษ Philosophy and Historical Methodology)

รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประวัติศาสตร์

สาขาวิชาสังคมศาสตร์

หลักสูตรใหม่/หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัส ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน รายวิชาที่เรียนพร้อมกัน และคำอธิบายรายวิชา

0107301 ปรัชญาและระเบียบวิธีทางประวัติศาสตร์

3(2-2-5)

Philosophy and Historical Methodology

บูรพาวิชา : -

ควบคู่ : -

การศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ระเบียบวิธีในการศึกษาประวัติศาสตร์

การทำวิจัยทางประวัติศาสตร์

Studying historical concepts and theories, historical methodology and the process of historical research

2. ประเภทของรายวิชา

- ศึกษาทั่วไป
- วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน
- วิชาเอกบังคับ
- วิชาเอกเลือก
- วิชาโท
- วิชาเลือกเสรี

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา อ.ดร.อนินท์ พุฒิโชติ, ผศ.ดร.อภิเชษฐ กาญจนดิฐ

อาจารย์ผู้สอน อ.ดร.อนินท์ พุฒิโชติ, ผศ.ดร.อภิเชษฐ กาญจนดิฐ

4. ปีการศึกษา/ ภาคการศึกษา/ กลุ่มผู้เรียน

ปีการศึกษา 2567/ภาคการศึกษาต้น / นิสิตชั้นปี 3

5. สถานที่เรียน

วันพฤหัสบดี 13.00 – 17.10 น. ห้อง 13404

6. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

1 มิถุนายน 2567

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้/มีความสามารถ/สมรรถนะที่ต้องการด้านต่าง ๆ

1.1 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญา แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์

1.2 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยทางประวัติศาสตร์ โดยมีการฝึก

ปฏิบัติการ

1.3 ฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ทางประวัติศาสตร์เพื่อการประยุกต์ใช้สร้างองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถอธิบายเกี่ยวกับปรัชญา แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ และระเบียบวิธีวิจัยทางประวัติศาสตร์ โดยมีการฝึกปฏิบัติการสำหรับการแสวงหาความรู้ทางประวัติศาสตร์ได้

หมวดที่ 3 ลักษณะการดำเนินการ

1. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

ภาคบรรยาย	ภาคปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ 30(2x 15 สัปดาห์)	จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ 30 (2x 15 สัปดาห์)	จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ 75 (5x 15 สัปดาห์)

คำชี้แจง : ภาคการศึกษาคิดเป็นไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์และช่องทางที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

3 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ทุกวันพุธ เวลา 13.00 – 16.00 น. ณ ห้อง 13504, 13527)

หมวดที่ 4 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
1	- แนะนำรายวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เอกสารตำราเรียน - พูดคุยข้อตกลงในการเรียนและการวัดการประเมินผลการเรียน	2	2	กิจกรรมการเรียน -แนะนำรายวิชา สื่อที่ใช้ - มคอ.3 - powerpoint	อ.ดร. อนินทร์ พุมิโชติ และ ผศ.ดร.อภิเชษฐ กาญจนดิฐ
2 – 4	- ปรัชญาประวัติศาสตร์และแนวคิดสำคัญทางประวัติศาสตร์	6	6	กิจกรรมการเรียน -บรรยาย/อภิปราย -การค้นคว้าและการนำเสนองานโดยนิสิต สื่อที่ใช้ - powerpoint -เอกสารและข้อมูล หมวด 5	อ.ดร. อนินทร์ พุมิโชติ และ ผศ.ดร.อภิเชษฐ กาญจนดิฐ
5 - 6	-ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยทางประวัติศาสตร์	4	4	กิจกรรมการเรียน -บรรยาย/อภิปราย -อ่านงานนิพนธ์ที่ได้รับมอบหมายและแลกเปลี่ยนอภิปราย ในชั้นเรียน สื่อที่ใช้ - powerpoint -เอกสารและข้อมูล หมวด 5	อ.ดร. อนินทร์ พุมิโชติ และ ผศ.ดร.อภิเชษฐ กาญจนดิฐ
7- 9	-วิธีวิทยาในการพัฒนาหัวข้อวิจัยทางประวัติศาสตร์ -การพัฒนา ชื่อเรื่อง ขอบเขต วัตถุประสงค์ และการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6	6	กิจกรรมการเรียน -บรรยาย/อภิปราย -การค้นคว้าและการนำเสนองานโดยนิสิต สื่อที่ใช้	อ.ดร. อนินทร์ พุมิโชติ และ ผศ.ดร.อภิเชษฐ กาญจนดิฐ

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
	-			- powerpoint -เอกสารและข้อมูล หมวด 5	
10- 11	- วิธีวิทยาในการสืบค้นและเก็บรวบรวม ข้อมูล การใช้ข้อมูลภาคสนาม - หลักการสืบค้นในระบบสารสนเทศ และหลักเกณฑ์ รูปแบบการอ้างอิง ตามหลักวิชาการ	4	4	กิจกรรมการเรียน -บรรยาย/อภิปราย -การค้นคว้าและการ นำเสนองานโดยนิตินิต สื่อที่ใช้ - powerpoint -เอกสารและข้อมูล หมวด 5	อ.ดร. อนินทร์ พุมิโชติ และ ผศ.ดร.อภิเชษฐ กาญจนดิฐและ ผู้ทรงคุณวุฒิ
12-13	-วิธีวิทยาในการสังเคราะห์องค์ความรู้ทาง ประวัติศาสตร์	4	4	กิจกรรมการเรียน -บรรยาย/อภิปราย -การค้นคว้าและการ นำเสนองานโดยนิตินิต สื่อที่ใช้ - powerpoint -เอกสารและข้อมูล หมวด 5	อ.ดร. อนินทร์ พุมิโชติ และ ผศ.ดร.อภิเชษฐ กาญจนดิฐและ ผู้ทรงคุณวุฒิ
14 -15	- นิตินิตนำเสนอโจทย์วิจัยทาง ประวัติศาสตร์	4	4	กิจกรรมการเรียน -บรรยาย/อภิปราย -การค้นคว้าและการ นำเสนองานโดยนิตินิต สื่อที่ใช้ - powerpoint -เอกสารและข้อมูล หมวด 5	อ.ดร. อนินทร์ พุมิโชติ และ ผศ.ดร.อภิเชษฐ กาญจนดิฐ และ ผู้ทรงคุณวุฒิ
16	สอบปลายภาค				
17					
รวม		30	30		

2. แผนพัฒนาประสิทธิภาพรายวิชา (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของระยะเวลาทั้งหมดของรายวิชา
- 2. จัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ องค์กร หรือหน่วยงาน
- 3. จัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 4. รายวิชาส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการของผู้เรียน
- 5. รายวิชาก่อให้เกิดนวัตกรรมของผู้เรียน โดยมีหนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงาน
- 6. จัดการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ (online) ร่วมกับ ในที่ตั้ง (on-site)
- 7. มีการพัฒนาสื่อการสอนแบบออนไลน์โดยผ่าน TSU MOOC
- 8. เปิดเผยคะแนนเก็บก่อนการสอบปลายภาค
- 9. ส่งระดับขึ้นตามเวลาที่กำหนด โดยไม่มีข้อผิดพลาด
- 10. มีการทวนสอบรายวิชาในระบบของคณะฯ
- 11. อื่น ๆ ระบุ

3. แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ลำดับ	หัวข้อเรื่อง/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	คะแนน
	- ปรัชญาประวัติศาสตร์และแนวคิดสำคัญ ทางประวัติศาสตร์	- ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการ อภิปรายในชั้นเรียน -ประเมินจากการ นำเสนอการค้นคว้า ของนิสิต	2-4	10
	-ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธี วิจัยทางประวัติศาสตร์	- ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการ อภิปรายในชั้นเรียน -ประเมินจากการ นำเสนอการค้นคว้า ของนิสิต	5-6	10
	-การพัฒนา ชื่อเรื่อง ขอบเขต วัตถุประสงค์ และการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	- ประเมินจากการมีส่วนร่วมอภิปรายในชั้น เรียน	7-9	20

ลำดับ	หัวข้อเรื่อง/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	คะแนน
		-ประเมินจากการ นำเสนอการค้นคว้า ของนิสิต		
	การเก็บรวบรวมข้อมูลตามหัวข้อเฉพาะที่ นิสิตค้นคว้า	- ประเมินจากการมีส่วนร่วม ในการอภิปรายใน ชั้นเรียน -ประเมินจากการ นำเสนอความก้าวหน้า ของการศึกษาค้นคว้า	10-13	20
	การสังเคราะห์เรียบเรียงและนำเสนอเค้า โครงวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีทาง ประวัติศาสตร์	-สอบปลายภาค -นำเสนอผลงาน	14-17	40
คะแนนรวม				100

วิธีการตัดเกรด อิงเกณฑ์ (FIX-Rate)
 อิงกลุ่ม (T-Score)

การกำหนดช่วงคะแนนของเกรด

เกรด	A	B+	B	C+	C	D+	D	E/F
ช่วงคะแนน	≥80	≥75	≥70	≥65	≥60	≥55	≥50	≥0

หมวดที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำรา เอกสารหลัก และข้อมูลสำคัญ

- ชนิดา พรหมพยัคฆ์ และ ณีฎฐพงษ์ สกุลเลี้ยว (บรรณาธิการ). (2563). **วิธีวิทยาในการศึกษาประวัติศาสตร์**. กรุงเทพฯ : ศยาม.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ สุชาติ สวัสดิ์ศรี (บก.). (2529). **ประวัติศาสตร์และปรัชญาประวัติศาสตร์**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิ <http://www.openbase.in.th/files/tbj074.pdf>
- นิธิ เอียวศรีวงศ์ และอาคม พัฒิยะ. (2525). **หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- อดิศร คักดีสูง. (2552). **ความคิดทางประวัติศาสตร์และวิธีวิทยาวิจัย**. สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2548). **แนวทางและวิธีวิจัยสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์.
- ไชยยันต์ รัชกุล (แปล). (2549). **ประวัติศาสตร์ของประวัติศาสตร์**. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.
- ชาติชาย พถมานานนท์. (2541). “การวิจัยประวัติศาสตร์,” และ “การเขียนเค้าโครงการวิจัยประวัติศาสตร์,” ใน **วารสารประวัติศาสตร์**. หน้า 1 – 7, และ หน้า 9 – 12.
- ยงยุทธ ชูแว่น. (2551). **ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไทย : ว่าด้วยความเป็นมา สถานภาพ แนวคิด วิธีการศึกษา และบทบาทในปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

2. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

- กาญจณี ละอองศรี และธเนศ อภรณ์สุวรรณ (บก.). (2544). **ลิมโคตรเหง้าก็เผาแผ่นดิน: รวมบทความเนื่องในวาระครบรอบ 60 ปี ชาญวิทย์ เกษตรศิริ**. กรุงเทพฯ: มติชน.
- แก่งกิจ กิติเรียงลาภ. (2561). **แผนที่สร้างชาติ: รัฐประชาชาติกับการทำแผนที่หมู่บ้านไทยในยุคสงครามเย็น**. กรุงเทพฯ : Illuminations Editions.
- เกรก เจ. เรม์โนลด์ส. (2550). **เจ้าสัว ขุนศึก คักดินา ปัญญาชน และคนสามัญ**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- สุลีพร วิรุณหะ. (2551). **บุหงารายา: ประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าของชาวมลายู**. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภารพิมพ์.
- ทวีศักดิ์ เผือกสม.(2550). **เชื้อโรค ร่างกาย รัฐเวชกรรม: ประวัติศาสตร์การแพทย์สมัยใหม่ในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีศักดิ์ เผือกสม. (2560). **วงศาวทยาของอิเหนา : ปัญหาเรื่องถิ่น ความสิ้นไหลของสัญญาและการเดินทางสู่โลกของปันหยี**. กรุงเทพฯ : ยิปซี กรู๊ป.
- ทวีศักดิ์ เผือกสม. (2561). **หยุดเลือด จารึก และแทนพิมพ์: ว่าด้วยความรู้/ความจริงของชนชั้นนำสยาม พ.ศ. 2325-2411**. กรุงเทพฯ : ยิปซี กรู๊ป.
- ธงชัย วินิจจะกุล. (2556). **กำเนิดสยามจากแผนที่ ประวัติศาสตร์ภูมิกายาของชาติ** แปลจาก Siam Mapped: A History of the Geo-Body. กรุงเทพฯ : คบไฟ : อ่าน.
- ธนาช เดชพาวุฒิกุล. (2547). “บรรณานุกรมคัดสรร งานปรัชญาประวัติศาสตร์, ประวัติศาสตร์นิพนธ์, วิธีทางประวัติศาสตร์ และสถานภาพการศึกษาประวัติศาสตร์: พ.ศ. 2515 – ปัจจุบัน” ใน **วารสารประวัติศาสตร์**

ธนาพล ลีมอภิชิต และ วริศา กิตติคุณเสรี. (2551, ตุลาคม – ธันวาคม). “ประวัติศาสตร์และการเมืองของวาทกรรม “หนังสือดี,” ใน *อ่าน*. 1(3) : 39 – 60.

ธิตติมา พิทักษ์ไพรวรรณ (แปล). (2525). *การเข้าใจประวัติศาสตร์: มุขบทว่าด้วยระเบียบวิธีประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ธีระ นุชเปี่ยม. (2551, พ.ค.-ส.ค.). “หลักฐานและวิธีการทางประวัติศาสตร์,” ใน *สุทธิปริทัศน์*. 22(67) : 75 – 89.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2544). *กรุงแตก, พระเจ้าตากฯ และประวัติศาสตร์ไทย : ว่าด้วยประวัติศาสตร์และประวัติศาสตร์นิพนธ์*. กรุงเทพฯ : มติชน.

เบนดิกท์ แอนเดอร์สัน. (2553). *ในกระจก : วรรณกรรมและการเมืองสยามยุคอเมริกา*. กรุงเทพฯ : อ่าน.

ประจักษ์ ก้องกีรติ. (2556). *และแล้วความเคลื่อนไหวก็ปรากฏ...: การเมืองวัฒนธรรมของนักศึกษาและปัญญาชนก่อน 14 ตุลา*. กรุงเทพฯ : ฟาเดียวกัน.

ปราบดา หุ่น และ รติพร ชัยปิยะพร (แปล). (2561). *.ปรัชญาประวัติศาสตร์สายธารแห่งปัญญา A little history of philosophy*. กรุงเทพฯ : Bookscape.

ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี. (2561). *อัตลักษณ์เอกสาร : วงศาวิทยาการควบคุมประชากรของรัฐไทย*. เชียงใหม่ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วงเดือน นาราสัจจ์. (2548). *ประวัติศาสตร์: วิธีการและพัฒนาการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วินัย พงศ์ศรีเพียร. (2546). *วันวาร กาลเวลา แลนานาศักราช*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

วิศรุต พึ่งสุนทร. (2556). *ประวัติศาสตร์นิพนธ์ตะวันตกก่อนศตวรรษที่ 20*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิศรุต พึ่งสุนทร. (2556). “นักประวัติศาสตร์กับกอสซิปในชนบทประวัติศาสตร์นิพนธ์ตะวันตก” ใน *รัฐศาสตร์สาร* 34 (2) (พฤษภาคม-สิงหาคม 2556): 27-70.

สงบ ส่งเมือง. (2546). *เศรษฐกิจชุมชนหมู่บ้านภาคใต้ในรอบห้าทศวรรษที่ผ่านมา*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิวิถีชีวิตจรณ.

สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล (2544). *ประวัติศาสตร์ที่เพิ่งสร้าง*. มปท : 6 ตุลาคมรำลึก

สมิทธิ์ ถนอมศาสนะ. (2558). *การเปลี่ยนแปลงทางความคิดของชนชั้นกลางไทยกับ “เรื่องอ่านเล่น” ไทยสมัยใหม่ ทศวรรษ 2460 ถึงช่วงทศวรรษ 2480*. วิทยานิพนธ์ (อ.ด. ประวัติศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สายชล สัตยานุรักษ์, นักวิจัย (2550). *ประวัติศาสตร์วิจิตรเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมไทยของปัญญาชน (พ.ศ. 2435-2535): รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์*. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม.

สุชาชัย ยิ้มประเสริฐ. (2551). *สายธารประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: พี.เพรส.

อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. (2548). *ประวัติศาสตร์เพื่อชุมชน : ทิศทางใหม่ของการศึกษาประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สกว.

อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. (2565). *การเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ของชนชั้นผู้นำไทยตั้งแต่รัชกาลที่ 4 - พ.ศ.2475*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สมมติ.

* ในแต่ละหัวข้อบรรยายจะแจ้งรายชื่อหนังสืออ่านประกอบเพิ่มเติมตามแต่ละหัวข้อ